

λεως ἄλλωσιν ἔχων τοὺς ξυμμάχους στρατεύει ἐπὶ τὴν Ἀκτὴν καλούμενην. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προῦχονδα, καὶ ὁ Ἀθως αὐτῆς υπὸς ὑψηλὸν τελευτὴν ἔχει τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πόλεις δὲ ἔχει Σάνην μὲν Ἀνδρίων ἀποκίαν παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα, ἃς τὸ πρός Εὔβοιαν πέλαγος τετραμμένην, τὰς δὲ ἄλλας Θυρεόν καὶ Κλεωνᾶς καὶ Ἀκροθώνις καὶ Όλόφυξον καὶ Δῖον· αἱ οἰκουμέναι ξυμμίκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλωσσαν, καὶ τι καὶ Χαλκηδικόν ἔνι βραχύ, τὸ δὲ πλείστον Πελασγικόν, τῶν καὶ Δῆμνόν ποτε καὶ Ἀθήνας Τυρρηνῶν οἰκησάντων καὶ Βισαλτικόν καὶ Κορσιτωνικόν καὶ Ἡδωνες· κατὰ δὲ μικρὰ πολισματα οἰκοῦσι. καὶ οἱ μὲν πλείους προσέχωροι δαν τῷ Βρασίδᾳ, Σάνη δὲ καὶ Δῖον ἀντέστη, καὶ αὐτῶν τὴν χώραν ἐμμείνας τῷ στρατῷ ἐδίκου.

B16J. V. §. 2. Κλέων δὲ Ἀθηναίους πείσας ἐς τὰ
ἐπὶ Θράκης χωρία ἔξεπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν.

§. 3. Ο Κλέων φυλακήν καταστιθάμενος της Τορδώνης ἄρας περιέπλει τὸν "Αθων ως ἐπὶ τὴν Ἀμ-
δίπολιν.

§. 18. Σπονδας ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ἔνυμαχοι κατὰ τάδε . . . Τάς πόλεις φερούμας τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου, αὐτονόμους εἶναι· δῆλα δὲ μὴ ἔξεστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους μηδὲ τοὺς ἔνυμάχους ἐπὶ κακῷ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπειδὴν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Εἰδί δὲ Ἀργιλος, Στάγειρος, Ἀκανθος, Σκάλος, Ὁλυνθος, Σπάρτωλος . . . Μηκιθερναίους δὲ καὶ Σαναίους καὶ Σιγγαίους σίκειν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὁλυνθιοι καὶ Ἀκάνθιοι. ("Οταν ἀφέθη πλευρά της Σάνης καὶ Διος, ως η "Ολυνθος καὶ "Ακανθος, ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ υπὸ τοῦ Ἀριστείδου ὄρισθεντος φόρου).

§. 35. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ θυσσόν τὸν
ἐν τῷ Ἀθω Ἀκτῇ Διῆς εἶλον, Ἀθηναίων οὕδα�
ξύμμαχον.

§. 82. Διῆς τε οἱ ἐν Ἀθῷ ἀπέστησαν Ἀθηναῖον πρὸς Χαλκιδέας.

Σοδόκλέους ἀποδπάδιατα.

[384] Θρῆσσαν σκοπιὰν Ζηνὸς Ἀθώου.

[721] "Αθως καλύψει πλευρὸν Αμυνίας βοός
η : "Αθως σκιάζει νῶτα Αμυνίας βοός.

8

•Οὐάοον Τυροι εἰς Απόλλωνα

Θεοίκιος τ' Ἀθως, καὶ Παλίου ἄκρα Κάστρα.

卷之三

Προιόντος τοῦ χρόνου Δαρεῖος μὲν τεθνάναι ἐλέχθη, νέος δὲ καὶ σφοδρὸς ὁ οὐρὺς αὐτοῦ παρειληφθεῖν τὴν ἀρχὴν καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι τῆς δύνης. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο ὄψοντες ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς παρασκευάζεθαι διὰ τὸ Μαραθώνι γεγόνενον, καὶ ἀκούοντες "Ἄθω τε διορυττόμενον καὶ Ἐλλήσποντον ζευγγύμενον καὶ τὸ τῶν γεών πλῆθος ὑγήσαντο οὔτε κατὰ γῆν σφίδιν εἶναι σωτηρίαν, οὔτε κατὰ θαλασσαί.
(*Ἀκολουθεῖ*).

ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

O. e. Max Nordau

Ο κ. Lombroso συντελεύσαν εις προσδόν θεωρεί την ὑπάρχειν τῶν ἐκφυλιώμενων, ὃν η μάθεσια δύ- δεν ὅλο εἶναι ἡ σ. τι μεγαλοφυταν ὄνομαζουμεν. Εγ- ταῦθα δ. κ. Nordau δὲν φαίνεται ακολουθῶν τῶν δι- δάσκαλὸν αὐτοῦ· δι. αὐτὸν πᾶσα νοσογονος κατέστα- σις, σιαδηπότε καὶ ἀν ἦ, ἀποδίνει βλαβερα, ἀνάγκη δὲ νὰ ἔργασθωμεν, ὅπως θεραπεύσωμεν την ἀνθρω- πότητα. Διὰ τίνων μέσων; δ. κ. Nordau σιωπᾶ.

Ἄθοῦ ὑπέδειξε τὸν κινδυνὸν, διὸ βιβλία, ὡς τὰ τοῦ Nietzsche, παρουσιάζουσι, προσθέτει διὰ ή κοινωνία ὄφειλει νὰ εἰκόναλη τῶν κόλπων αὐτῆς συγχραφεῖς ως αὐτόν, νὰ στελλῃ αὐτούς εἰς τὴν ερημον, ἐὰν δ' ἐπανέλθωσιν, οικτρῷς νὰ φονεύῃ αὐτούς. Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁ κ. Nordau ἀπλῶς ζωηρὰν ιθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ εἰκόνᾳ — προφανὲς τοῦτο — ἵτε γινώσκων διὰ τὸ φιλόσοφος Nietzsche, καὶ περ ἔξελθων τοῦ νοσοκομείου, ἔγθα ἐπὶ τινα χρόνον ἐνεκλεισθῇ, ἀνίκανός ἔσται πρὸς τὸ

σικέπτεθαι καὶ συγγράφειν. Τὰ βιβλία αὐτοῦ δοιάρι
πρόεπει νὰ καταστραφῶσιν. Ἀλλὰ πᾶς; Ἐπειδὴ ὁ κ.
Nordau δὲν ἔχει ἐμπιστούντων εἰς τὰς κυβερνήσεις,
ἀντὶ νὰ ζητήσῃ χεῖρα βοηθείας παρὰ τῶν δικαστη-
ρίων, ἀπερ ἀνίσχυρα δακτυρύσσει, ἔξαιρει τιμῆσ-
τασιν ἑταῖριῶν κατὰ τῆς νοσογόνου τέχνης, ἢ ὅλως
ἀπλῶς κατὰ τῆς τέχνης, ἀναλόγων πρᾶς τὰς ψύ-
τοῦ κ. Beranger ὑποδειχθείσας, ὅπως θεωρεῖ φραγμὸν
εἰς τὴν προβαίνουσαν ἀκολασίαν, παθότι η συμμαχία
αὐτῷ τῶν λατρῶν τοῦ νοῦ περιφρονεῖται καὶ ἐκδι-
κτικῶς θὰ ἐποιεῖτο λόγον περὶ τῶν συγγραφέων καὶ
καλλιτεχνῶν. Πᾶς δὲ δικαίως ἀθελεὺ γίνεται περιφρό-
νοσις καὶ εἰδίκησις αὕτη, ὡς Nordau ὁποῖοι μηδὲν
εἶπε. Ἀν δὲ εἴτι παραδείγματι χειρούργος τις τοῦ πον-
θεμάτων τὴν Ibsen ἔτει τούτην ἔτη φεύγει

[384] Θεοῦς δανακοπείαν Ζηνὸς Ἀθέρου

[721] "Αθως καλύψει πλευρό Αμυνίας βοώς
η : "Αθως σκιάζει υδάτα Αμυνίας βοώς

Avocados 8

Quintus Tertullianus, Adversus Marcionem

Θεοίκιος τ' Ἀθως, καὶ Παλίου ἄκρα Κάστρα.

卷之三

Πατέρων Νόμοι Γ'

Προιόντος τοῦ χρόνου Δαρεῖος μὲν τεθνάναι ἐλέ-
πη, νέος δὲ καὶ σφραγίδος ὁ νιὸς αὐτοῦ παρειληφέ-
ται τὴν ἀρχὴν καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι τῆς ὅρμης.
δὲ Ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο φοντο ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς
μαρασκευάζεσθαι διὰ τὸ Μαραθώνι γενόμενον, καὶ
κούνοτες Ἀθω τε διορυττόμενον καὶ Ἑλλήσποντον
υγγύμενον καὶ τὸ τῶν γεῶν πλῆθος ἡγύροντο οὔτε
ιτά γῆν σφίδιν εἶναι σωτηρίαν, οὔτε κατὰ θά-
τταγ. (Ἀχολούθετ).

"Ιδε ἀριθ. 43, σελ. 850—852. νοτ ΙΔΗ ΣΩΤΗΡ 2

καλλιτεχνῶν. Ὅτι πνεύματα δίκαια, ὀξυδερκῆ καὶ ἐμβριθῆ ἀναζητοῦσιν ἄν αἰλιθῶς ἔναι μυγατὸν νὰ καταστήσωσι τίνας τῶν σχέδεων τούτων, τοῦτο ἐστὶ ἔργον ἐκτάκτου λεπτότητος, μακρότατον ἔργον ἔξ οὐ ἐλάχιστον φᾶς δύναται νὰ προέλθῃ. Ὁ κ. Nordau προσδιάνων εἰς τὴν ἀνέλιξιν τοῦ ἔργου, δὲν πιθελεν ἕως τολμήσει νὰ διακυνδινεύσῃ ὡς ὑπόθεσιν ἐκεῖνο ὅπερ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ἐκφέρει ὡς νόμον δν προέθετο νὰ ἀποδειξῃ ἀσφαλῆ. Θὰ ἥτο δὲ ἀδικον, καθότι, ἐάν κυρίως σκοπός καὶ ὁξια τῶν πλειόνων παρατηρήσεων οὐδαμός ἐπιτρέπουσθι ἵναν ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ πᾶσαν ἄλλην ἀξίαν ἢ τὴν τῆς καλῆς σατείρας μετὰ ζωηρότητος καὶ δριμύτητος γεγραμμένης, τοὐλάχιστον τὸ ὄφελος αὐτῷ, ή ἀφθονία τῶν ἀποδειξεων, ή σαφήνεια, ή λολική καὶ ἡ ἀρκούντως φαινομενική τίνων τῶν ἀποδειξεών του δικαιούσην, πάντα ταῦτα ισχυρῶς ἐπισύρουσι τὴν προσδοξήν ἐπὶ ὑποθέσεως εἰς ἄκρον παραδόξου, ήν βραδύτερον σοφοί διὰ δεξιωτέρου καὶ διορατικωτέρου πεπροκιθιμένοι πνεύματος, μέλλουσι νὰ ἐπαληθεύσωσι.

* * *

Ἄδυνατον ν' ἀναλύσω ἐνταῦθα τὰς 90 σελίδας, ἔξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ κριτική τοῦ Nordau. Ἐξ ἄλλου δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐνῷ η φιλολογία ὑψηλὴν κατέχει θέσιν, θέλει προσεχῶς μεταφρασθῆ, εἰμὶ δὲ πεπισμένος ὅτι τὴν ζωηρότεραν θέλει ἔξεγειρει περιέργειαν, τόσον διὰ τὰ αἴτια, τούτεστι τὴν θεμελιώδην ιδέαν καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς κριτικῆς, δύον καὶ διὰ τὴν ἀναμφισβήτητον ὀψευστήτητα, δι' ἣν θὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν αὐτοτροπὴν κριτικήν, μίτις θὰ εὔρῃ ἐκεὶ ἐπιμελέστατα πολλά καὶ ποικίλα νὰ εἰπῃ.

Θ' ἀρκεσθῶ λοιπὸν νὰ διαγράψω τὸ σχέδιον τοῦ ἔργου. Διαιρεῖται εἰς 5 μέρη, ὧν τὸ πρῶτον ἐπιγραφόμενον «fin de siècle» είναι μελέτη οὐχὶ περὶ τῶν καλλιτεχνῶν αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τοῦ δημοσίου, τοῦ ἀποδεχμένου τὰς ιδέας αὐτῶν καὶ τιμῆντος αὐτούς. Μόνη η ἐπιγραφὴ τοῦ α'. κεφαλαίος «τὸ λυκόφως τῶν λαῶν» δείκνυσι ἀπαν τὸ μάγον τοῦ συγγραφέως. Ἐν νῷ ἔχοντες δὲ ὅτι ὡς συγγραφένες ἐστι εὐτοιωνιστής, ὡς πάντα τὰ ὑγιὰ πνεύματα, ὡς λέγει, ἐρωτῶμεν τί ηδύνατο νὰ γράψῃ ὃ μᾶλλον ἀπελπις δυσδιωνιστής. Τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια ἐπιγράφονται «συμπτώματα, «διάγνωσις», αἰτιολογία». Ὁ κ. Nordau ἔξ ἀρχῆς θέλει νὰ ἐννοήσῃ τις διὰ ἀπέναντι αὐτοῦ ἔχει σοφὸν ἐπιστήμονα, καὶ οὐχὶ ἀπλοῦν δημοσιογράφον. Τι περὶ τοῦ νεωτέρου δημοσίου σκέπτεται ἐλέγειν ηδη· κατ' αὐτὸν τοῦτο εἶνε ἀθροισμα ὑστερικῶν η ἐκφαυτισθέντων τὴν φύσιν, τὸ πλεῖστον διὰ τὰ νοσοκομεῖα. Ἄδυνατον ν' σημειώσω δύναμαστι πάντας οὓς ὁ κ. Nordau ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ, οὐχ ἵττον σημειώσωμέν τίνας ἔξ αὐτῶν, ἔφ' ὃν ἴδιᾳ ἐπέτεινε τὸν κριτικὸν αὐτοῦ οἰστρον!! τὸν βασιλέα Μιλάνον, τὸν Gouthe Soulard, τὸν σίνιν διττωμάτην Teheng-k-i-Toug, τὸν ποιῶντα χαρτιφυλάκιον διὰ τοῦ δερμάτος τοῦ Pranzini, Ἀμερικανόγ, ὅστις ἔξετελεστὸ γαμήλιον ταξιδίον αὐτοῦ δι' ἀεροστάτου. Τὰ ἀκόλουθα τρίτα μέρον «μυστικισμὸς (Mysticisme), ἐγωτισμὸς (Egotisme), πραγματισμὸς (Real-

lisme), ἀποτελοῦσι τὸ κύριον μέρος τοῦ βιβλίου. Ἐν αὐτῷ προγματεύεται περὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ ἐν τῇ τεχνῃ. Τὸ ἐπὶ τοῦ μυστικισμοῦ βιβλίον διαιρεῖται εἰς 5 κεφάλαια.

Γνωστὸν διτὶ πάντες οἱ σοφοί, οἱ γράφαντες περὶ περὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ, ἐσπουδείσαν ὅτι ὁ μυστικισμὸς εἶνε ἐκ τῶν συχνοτέρων στιγμάτων τῆς νοσογόνου ταύτης καταστάσεως. Οι πλειονες πολλάκις τὸν μυστικισμὸν πρὸς τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα, ὅπερ ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν παρατηρήσεων μέγα μέρος τῆς ἀξίας. Ἐν τούτοις ἀπαν τὸ κεφάλαιον τῆς ψυχολογίας τοῦ μυστικισμοῦ εἰς ἄκρον ἐστὶ περιεργον.

Ὁ κ. Nordau ὄμοιογεῖ ὅτι ὁ μυστικισμός, ἐν ᾧ ἔξηγήθη σημασία, η συνήθης ἐστὶ τοῦ πλειστού τῶν ἀνθρώπων κατάστασις. Ὁ κ. Nordau, διτὶς πρέπει νὰ ἀπελπίζεται ὅτι μόνον 900 σελίδας ἔγραψε καὶ οὕτω δὲν ἀφῆκε χῶρον, ὅπως στιγματίσῃ πάντας τοὺς ἐνεστῶτας καὶ παρελθόντας καλλιτέχνας, ἐπωθελεῖται μεμακρυσμένων τινῶν πρὸς τοὺς προρραφαντίτας παρομοιώδεων καὶ τῶν πολυαριθμών καὶ λιαν λεπτολόγων πρὸς τοὺς βλάκας παλίμπαιδας παραβολῶν, ὅπως συντόμως ποιήσῃ τὸ κατηγορητήριον αὐτῶν μεταβαίνων εἰς τοὺς ρωμανικούς γάλλους καὶ γερμανούς. «Οὕτω, λέγει, αἱ θεωρεῖαι τοῦ Ruskin εἰσὶ καθαρῶς φρεγυρεῖς.» Καὶ: «ὁ Swinburne ἀνίκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὄλως ἐκφαυτισμένων, ἐνῷ ὁ Rossetti ἀργότερι μᾶλλον νὴ καταταχθῇ εἰς τὴν τῶν μωρῶν». Θέλετε νὰ μάθητε ἐπὶ τίνος εἰδους ἀποδειξεων στηρίζεται ἡ τελευταία αὕτη κρίσις, ἐπὶ τῆς εἰς ποίημά τι τοῦ Rssseti συχνῆς ἐπαναληψεως τῆς ἐκφράσεως. «Ο ville de Troie» καὶ ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ Sollier ὅτι η ταύτολογία ἀποβαίνει ἀληθής κακὴ τῶν βλακῶν συνήθεια. Ἀλλὰ τότε ὁ Rossetti πιθελεν εἰσθαι βλάξ η παλίμπαις; Βαρεῖα ἐρώτησις ης παραιτοῦμαι τὴν ἀπάντησιν.

«Ἀπαλλάττομαι τοῦ ν' ἀναφέω νέα τῶν παραβολῶν καὶ προσεγγίσεων παραδείγματα. Τῶν ἀγαπητῶν μας συμβολιστῶν κ. κ. Στεφάνου Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Moreas, Καρόλου Morice, Σεροίκου de Régnier, Laurent, Tailhade, René Chil, Παύλου Adam, Καρόλου Wignier, Stuart Merril, Γουσταύου Κάλη, οὐχ ἵττον τῶν προρραφαντίτων ἐπιτίθεται καὶ παραβάλλει αὐτούς πρὸς τοὺς παραδοξοτέρους τῶν φρενοκομείων οἰκοτρόφους. Τοῖς αἰστειέται ἐπὶ τῷ μυστικισμῷ των διὰ τῶν ἀκολούθων φράσεων, αἵτινες ἀποκαλύπτουσι παρὰ τῷ ἀναγνώστῃ τὸν μᾶλλον ἀξιοθαύμαστον χυδαίμον τῆς ψυχῆς: «ὁ συμβολιστής, ὅστις μετὰ χειρουργικῆς ἐγχείρησιν, διὰ τῆς ἀντισηπτικῆς προφυλάσσεται ἀπὸ πάσης ἐμπιπλόσεως καὶ φλογώδεως, δυναμένης νὰ ἐπενέγκῃ τὸν θάνατον, ὅστις κατὰ τοῦ τυφειδούς πυρετοῦ, τῆς ψυχῆς διαίτηστηριων τοῦ Chamberland ἀμύνεται, ὅστις δὲν ἔχει η νὰ στρέψῃ ἀφελῶς κομβίοι, διπλῶς πληρώσῃ ὑλεκτρικοῦ φωτὸς τὸ δωμάτιόν του, ὅστις διὰ τοῦ τηλεφώνου μετὰ ποθητοῦ διτεῖς διδ μέρους ξηρῶν καὶ θαλασσῶν δύναται νὰ συνδιλήσῃ, τῇ ἐπιστήμῃ οφείλει πάντα ταῦτα, καὶ οὐχὶ τῇ θεολογίᾳ, εἰς μὲν θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ.» Ο κ. Nordau, εἰ καὶ δὲν θέλει νὰ γαρεκτηθῇ ὡς

αιρετικός, δὲν διστάζει ἐν τούτοις ν' ἀπονέμη ἐνίστε δικαιοδύννην πρὸς τοὺς καλλιτέχνας. Ἐκφέρει περιφροντικά τίνα διὰ τὸν Ιούλιον Laforgue, ἀλλ' ὡς ἀντίροπον κρύπτει τὸν Verlaine ἀληθῆ ποιητήν. Τοῦτο γραμμάς τίνας μόνον κατέχει εὐθὺς δ' ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἔργου ν' ἀποδεῖξῃ ὅτι ὁ ποιητής εἶναι κατ' ἔρχοντας ἐκφαυλισμένος.

Τὸ αὐτὸν πράττει καὶ διὰ τὸν Tolstoi. Δύο γραμμάς, διὰ νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι μέγας μυθιστοριογράφος, καὶ τεσσαράκοντα σελίδας ἵνα ἀποδεῖξῃ ὅτι εἶναι ἐκφαυλισμένος ὡς πάντες οἱ ἄλλοι.

«Διατί νὰ ἐρωτήσωμεν ποιὸς ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μας λέγει ὁ κ. Nordau, ἢ ἐρωτήσις αὕτη σύνεμφαίνει, τὴν πίστιν καὶ ἥνα σκοπὸν καὶ προχωρεῖ εἰς ἓνα θεόν. «Οθεν ἡ πίστις αὕτη εἶναι παραφροσύνη». «Οθείλομεν νὰ ἐρωτήσωμεν προστιθησι, ποιὰ ἡ αἵτια τῆς ζωῆς μας· θὰ ἴωμεν ὅτι ζῶμεν, ὡς ὑποκείμενα εἰς τὸν γενικὸν τῆς αἰτιολογίας νόμον, τὸν μηχανικὸν τοῦτον νόμον».

Ο κ. Nordau ταχέως κατώρθωσεν λύσην καὶ τὰ δυσκολώτερα προβλήματα. «Τούτευθεν, ἀν τὰ ζητήματα ταύτα σᾶς ταράττωσι, μὴ σκέπτεσθε». Τι πίθελον ἀποκριθῆναι ὃι ἀδθενεῖς οὔτοι τῷ κ. Nordau, ἐάν προνείτο νὰ δωθῇ αὐτοῖς τὴν μόνην ταύτην σύστασιν «θεραπεύεσθε»;

Τὸ πνεῦμα τῆς δικαιοδύνης, τὸ διεγείρον αὐτὸν ἀναγκάζῃ αὐτὸν ν' ἀναγνωρίσῃ ἀξίαν τινὰ ἐν τῷ Wagner. «Ος ζωγράφον θαυμάζει αὐτόν, καὶ μᾶλλον ζωγράφον, ὅστις ἱδύνατο νὰ γίνῃ ἔναν, παραγνωρίζων τὴν μεγαλοφύιαν αὐτοῦ, μὴ ἐπειδίδετο εἰς τὴν μουσικήν, ἐν ἣ κατὰ τὰ πρότα τοῦ οταδίου του ἔτη μελῳδίας τινὰς μόνον παρήγαγε ἀξίας ὥπως ἐπισύρωσι τὴν κοινὴν προσοχὴν».

Παραλλήλως πρὸς τὸν Βαγνερισμόν, ἔποντα σελίδες τίνες ἐπὶ τοῦ Γερμανικοῦ ὑστερισμοῦ, ἐν ṥ ὁ κ. Nordau λιαν δεξιῶς τοὺς συμπατριώτας αὐτοῦ σκώπτει.

JEAN THOREL
(Ακόλουθε?).
(Μετάφρασις Ι. Φ. ΜΠΟΡΝΟΖΗ).

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ.*

Διαδόντες ἀνά χειρας τὸ ὑπ' ἀριθμ. 40 φύλλον τῆς «Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρίδεως» τοῦ Νεολόγου ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθην ἐπίκρισίς τις ὑπὸ τοῦ κ. B. εἰς τὸ ἡμέτερον ἄρτι ἐκδοθὲν πόνυμα, εὑρέθημεν διὰ μυριοστὸν φοράν εἰς τὴν οὐρὴν εὐχάριστον ἀληθῶς θέσιν ν' ἀναγνωρίσωμεν καὶ πάλιν κοίσεις καὶ ἐπικρίσεις.

*) Δημοσιεύμενη τὴν διατριβὴν ταύτην, ἣν ἐπεμψεν ἡμῖν ὁ κ. N. Παγκάνης, ἀπαντῶν εἰς ὅστα κατὰ παράκλησιν ἡμῶν ὁ ἡμέτερος συνεργάτης κ. B. ἔγραψε περὶ τοῦ βιβλίου «Διόσκυρας τῆς καθόλου μουσικῆς τέχνης κτλ.». Τοῦτο δὲ πράττεντες ὀφειλούμενον παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ναγκάσθησην ν' ἀποκλίμωμεν μέρη τινὰς τῆς διατριβῆς, ὡς ἐξεργόμενα τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ ἀντικείμενα εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν επίχρισην, διτὶ πτυχαὶ ἐπιστημονικὴν συγκρήσιν δέοντα νὰ διεξάγηται ἀπαθῶς καὶ ὡς προσήκει ἀνόρθωτην ἐπιστήμωσιν. Ο κ. Παγκάνης, ἡμιζωμένος, ἀπαθῶς καὶ ἀνεύ δργῆς

λέγει ἡμῖν ὁ κ. B. ὅτι ἐν τοῖς δεκαέξι κεφαλαιοῖς τοῦ πονήματος ἡμῶν ἐπαναλαμβάνομεν λιαν στοιχειωδῶς καὶ ἐν τοῖς πλειστοῖς μετὰ περισσοῦς συγχύσεως καὶ ἀγνοίας ὅσα, φέ δέγει, ἐτεροι πρὸ ἡμῶν μόνουσικοδιάσκαλοι ἐν ἰκανῇ ἐκτάσει καὶ λιαν μεθοδικῶς κατόπιν μακρᾶς καὶ βαθείας μελέτης ἔχεθεντο ἐν συγγράμμασι, καὶ μάλιστα συντελεστικῶτερα τῶν ἡμετέρων συγκεχυμένων, πρὸς διδασκαλίαν τῆς τε θεωρίας καὶ τῆς πράξεως τῆς μουσικῆς, ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν δυναμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, διατὶ δὲν μᾶς παραπέμπει εἰς τοὺς μουσικοδιάσκαλους τούτους καὶ εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῶν, ἵνα ἴδιοις ὀφθαλμοῖς ἴωμεν τίνες οὐτοὶ καὶ τίνα τὰ συγγράμματα αὐτῶν καὶ τότε καὶ τὰς αὐθεντικὰς αὐτοῦ ἀποφάνθεις ἀναγνωρίσωμεν ὡμολογήσωμεν δὲ ταύτας, οἷας αὐτὸς λέγει. «Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιφορτίσωμεν τὸν κ. B. ὅπως μᾶς παραπέμψῃ εἰς τὰ ἀνωτέρω συγγράμματα μεταβαίνομεν ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς ὅσα τοιαῦτα ἔτυχε γὰρ ἴωμεν καὶ νὰ ἀναγνώσωμεν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ τῶν ἀστικῶν Χρυσάνθου, Θεοδώρου, Φιλοξένους, Μαργαρίτου καὶ λοιπῶν, οὐδὲν ἔτερον προσθέτομεν ἐκτὸς τῶν ὅσα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Βιβλίῳ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσιν 6, 7, καὶ 12 εἴπομεν. «Οσον δὲ διὰ τοὺς ἐπιζώντας, ἐκτὸς τῶν ὅσα ἐν τε τῷ προδόγχῳ καὶ ἐν τῇ διαληφθείσῃ 7η ὑποσημειώσει εἴπομεν περὶ αὐτῶν, ἀναγκαζόμεθα πῦρ ἵνα προσθέσωμεν καὶ τίνα, τὰ δόπια δὲν ἱθελήσαμεν διὰ τοῦ Βιβλίου ἡμῶν νὰ διαιωνίσωμεν.

Καὶ ἐν πρώτοις ἐρχόμεθα εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐπὶ Ιωακείμ τοῦ Γ'. συστηθείσης μουσικῆς ἐπιτροπῆς ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπεννόησε καὶ κατεσκεύασε μουσικόν τι ὄργανον, καλέσασα αὐτὸν «Ψαλτήριον», διὰ τοῦ ὄποιου, κατὰ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς, ἐπρόκειτο νὰ διατηρηθῇ ἡ οὐσία τοῦ ἵεροῦ μέλους καὶ ἵνα ἐκτελῶται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης ἀκριβείας αἱ ἐπὶ τοῦ μονοχόδου ὁρισθεόμεναι διαιρέσεις τοῦ φθόγγου (;) Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ ὄργανου τούτου ἔξεπόνησε καὶ Βιβλίον τι μουσικὸν «Στοιχειώδην διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς», καὶ τελευταῖον ὑνεστήθη τότε καὶ μουσικὴ σχολὴ, δηλ. η ἐκτὸς Πατριαρχικὴ μουσικὴ σχολὴ, ἐν ἣ η διδαχὴ τῆς ιερᾶς Φαλμαρίδας καὶ οὐχὶ τῆς Μουσικῆς, ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διαληφθέντος βιβλίου.

Καὶ λοιπόν, αἱ ἐπὶ τοῦ Ψαλτηρίου διαιρέσεις τῶν ἡμμελῶν φθόγγων, ἐγένοντο κατὰ ἐκ την μ ὁρᾳ τοῦ τόνου, πτοι τοὺς τὴν μίαν διαπασῶν ἀπαρτίζοντας ἐξ τόνον εἰς διηρεθαν εἰς

διεξάγων τὴν συζήτησιν, ἣν προκαλεῖ φίλοτέμως, μᾶλλον κερδίζει τὴν ἀρχήν. «Ἐγώ πεποίθησιν εἰς ἔστιν καὶ εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ δέοντα νὰ γάρη ἐπὶ ταῖς παρατηρήσεσι καὶ νὰ μὴ ἐκτρέπηται, ἐν νῷ μᾶλιστα ἔχων τόδε: ὅτι ὁδηχῶς ὑποχρεούμεθα παντὸς συγγράμματος κρίσιν εὐνόητην νὰ δημοσιεύσουμεν, ἀλλὰ κρίσιν ὑπὲιδικοῦ συντεταγμένη αὐτηράν. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ νοηθῇ ὅτι οἱ ἐκδόντες βιβλίοι ἀπαθῶς δέοντα νὰ περιμένουσι πρὸ γυμνατικῆς καὶ τηρίσιν. Έν Εὐρώπῃ ἡ Revue Critique, τὸ Bulletin Critique, τὸ Berliner Philologische Vochenschrift, ἡ Literarische Centralblatt, τὸ Athenaeum, τὸ Academy, ἡ Journal des Savants κτλ. κτλ. καθηκάστην δημοσιεύσουσι κρίσεις τῶν ἐκδόμων συγγράμματων, οὐδεὶς δύως; τῶν συγγράφων ὄργανος τοι. Τὰ δὲ εἰδίκα ταῦτα περιστρέψαντα πολλοῖς οὐδεμίσιοις ἀπαντήσεις, διότι τούτα πρέπει τοι. Ή Σ. Σ.